

brietatea clasică pe care Lucian Giurhescu, un regizor plin de intenții subtile, a încercat să o imprime acestui spectacol dificil, prea dificil pentru un colectiv atât de tânăr și atât de puțin sudat.

Oricum ar fi însă, teatrul din Giulești a dat dovadă de multă cutezanță. Și chiar dacă nu ne-a oferit o reprezentare de mîna întii, merită totuși să fie felicitat.

Constantin ȚOIU

Satirizarea birocratismului

Teatrul Armatei: *Suflete de hîrtie* de Vl. Dihovicinii și Slobodskoi

Prejudecata cu privire la așa-zisele „genuri minore” se poate topi numai prin contraargumente practice, prin realizări înscrise în cadrul specific dar vizînd polul de sus.

Farsa și-a cîștigat galoane mult prea vechi pentru a mai avea nevoie de justificări și de la înălțimea coturnilor antici pînă la voltijele commediei dell'arte au înobilat-o nume ilustre chiar dacă un Boileau a repudiat-o. Întrunind mai ales sufragiile marelui public, groasă, suculentă și uneori pipărată, rizînd de toți cei ocrotiți sub redingota convenției stupide, farsa a rămas mereu tinără, la fel de serioasă. Vulgarizată de comercianții de teatru, trasă la șapirograf în clișee tip, farsa a decăzut apoi agonizînd în spațiul aproape unic al lui proquo-ului steril.

Poate de aici am rămas cu prejudecata cu privire la farsă, poate pornind de aici concepția aprioric severă a criticilor... Și totuși cît este de greu să faci spectatorii să ridă, iar atunci cînd risul nu e un simplu act gratuit, realizarea e un adevărat tur de forță. Și publicul nostru așteaptă încă acele farse originale care să reabiliteze genul. Și nu e mai puțin adevărat că așteaptă de mult...

Teatrul Armatei și-a asumat rolul de a prezenta în premieră farsa *Suflete de hîrtie* căreia autorii — Vl. Dihovicinii și Slobodskoi — i-au spus „întimplare comică absolut imaginară”. De altfel acești autori ne erau cunoscuți dinainte, fiind prezenți pe scenele noastre cu piesele *Cu dragostea nu-i de glumit* și *Schimb de locuință*.

Suflete de hîrtie, așa cum sugerează și titlul, e o satiră la adresa stupidei mentalități birocratice și a celor care cred exclusiv în „forme” de... hîrtie. Rezolvarea dramatică a conflictului a luat calea „clasică” a unei farse suculente în întîmplări hazlii. Este drept că avem la îndemină o adevă-

rată antologie umoristică antibirocratică și că a fost consumat aproape întreg arsenalul săgeților pe această temă, așa că spectatorul e oarecum „avizat”; autorii au găsit însă o idee originală. Un birocrat „modern”, Petuhov proclamă sus și tare suptremația hîrtiilor care au dreptate chiar și atunci cînd conțin... erori. Plecat în concediu, lui Petuhov (înlocuit de adjunctul său Fikusov) i se întîmplă un furt, este jefuit de acte și bani, iar hoțul e călcat de tren. Se fac forme din care reiese că Petuhov a murit, astfel încît birocratul va cădea în plasa propriului său birocratism. I se va cere să dovedească prin hîrtii că nu a murit...

Piesa are un ritm vioi, replici concise, deși nu e scutită de „lipituri”, efecte gratuite și mai ales de prezența sîcîitoare a unui „personaj pozitiv”, o ziaristă care vine, constată, ia note și dă sugestii...

Dar avem de-a face cu o farsă, în înțelesul dramatic al cuvîntului, o farsă în care se mișcă și se ciocnesc caractere autentice, cu situații hazlii și care degajă un ris ce implică totodată și o luare de poziție.

Farsa trebuie să fie privită ca atare, exclusiv de cei din bănci; în momentul în care interpreții au sentimentul că fac farse, un joc neros, scade implicit valoarea umană a mesajului ce trebuia transmis. Regizorul Gh. Jora a căutat soluții noi în rezolvarea farsei, o optică personală de caricatură (ne-o mărturisește și cortina exterioară ce amintește de coperta unui „Crocodil”). Unele lucruri au reușit și finalul e fericit inspirat, sugerînd un convoi funerar ce duce sufletele de hîrtie la groapă. În schimb prezența în scenă a unui telefon uriaș ce cocoșează pe cel care-l folosește, a unui condei cît un mic tun antiaerian dărîmă ficțiunea scenică (atît cît o avea farsa), ne mută în cadrul unei reviste și asta e altceva... Eroii căpătau aerul că se

Scenă din actul II

joacă și nu cred în ce fac cu toate strădaniile actorești. Cu aceste rezerve și cu obiecții asupra decorului din tabloul I (conceput revuistic) spectacolul e unitar și partea satirică e urmărită metodic, cu grijă. Regizorul nu s-a temut de... ris și a lăsat slobozi actorii care au jucat, folosind copios elemente de șarjă închegate în osatura farsei. Pivotalul principal al spectacolului a fost admirabilul creator de tipuri, posesorul unei game uimitoare de coarde intime sufletești — C. Ramadan. Actorul, o prezență aparte în teatrul românesc, are un fel personal de înțelegere a comicului pe care-l distilează, îl umanizează, aparent fără efort. Crezi în ce spune și cum se mișcă, chiar dacă ține în mână un receptor gigant, după cum fără ostentație Ramadan reușește să-și plaseze eroul în locul

exact al poziției sale sociale. Mai puțin realizată și mai lipsită de un ritm susținut a fost prezența scenică a lui Florin Scărlătescu, ale cărui strădani de a găsi umorul nu au fost mereu încununate de succes. Într-o simplă apariție, Lili Popovici a creionat admirabil tipul unei doctoarițe care trăiește sub obsesia formelor birocratice. Într-un rol ingrat, inconsistent, Sandina Stan a fost o apariție scenică ce a salvat adesea personajul. Am mai remarcat încercările de a face parte din cadrul specific piesei, ale Pușei Scărlătescu, ale lui Niculescu-Cadet și Elena Chiosa.

Interesante ca stil și echilibru artistic decorurile semnate de Marga Ene Bogdan. Pentru două ore de bună dispoziție, cu un ris ce zgâlție „sufletele de hirtie”, spectacolul merită subliniat.

AI, POPOVICI

Supralicitarea actorilor

Teatrul de Stat din Sibiu : *Intr-un ceas bun* de V. Rozov

În caietul-program al spectacolului *Intr-un ceas bun*, regizorul sibian Mihai Dimiu vorbește despre intenția de-a evita teatralismul și șarja : „Am căutat să adu-

cem pe scenă o interpretare simplă și firească, fără teatralism, fără afectarea sentimentelor, fiecare dintre actori apărând cauzele personajului respectiv ca pe niște